

יש א מיי פ"ג מהלכו
שנת הלכה זו סגנון שם
טושי"ע א"ח סימן שכ
סעיף ו:
ב ב מיי שם ופ"ו מהל'
גולה ואברהם הל"ו)
סגנון שם ועשין ר"ד ולאין
עט טור טושי"ע א"ח שם
טושי"ע ח"מ סימן שע
סעיף ג:
בא ג ד מיי פ"ד מהל'
י"ט הלכה כ סגנון לאין
עט:

תורה אור השלם

- 1 אך איש אל ירב ואל יוכח איש ועמך במריבי בהן: ה"שע ד ד
- 2 ויאמר יי מי יפתח את אחאב ויעל הפל ברות גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר בכה: ויצא וירח והעמד לפני יי ויאמר אני אפתחו ויאמר יי אליו בקה: ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאי ויאמר תפתח וגם תוכח צא ועשה בן: מליכס א כב כ-כ
- 3 לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר שקרים לא יבן לגנב ע"ה:
- 4 שבעת קלון מבורח שחה גם אהה והערל תסוב עלך בוס ימין יי ויקללן על כבודך: וצא בקוק ב טו
- 5 גם ענש לצדיק לא טוב להכות גוברים על ישר: משלי יד כו
- 6 כי לא אל חפץ רשע אהה לא יגדך רע: תהלים ה ה
- 7 איך נפלה משמים הילת בן שחר גוהעק לארץ וזולש על גוים:
- 8 כל מלכי ישיהו יד יב שכו בכו כבוד איש בביתו: ישיהו יד יח
- 9 נחה שקטה כל הארץ וצוה רנה: ישיהו יד י
- 10 ורבו שם צדיק וקצונו בתיים אחים ויחבנו שם בנות ויעה ושעירים יקרוו שם: ישיהו יג כא
- 11 כלם יענו ויאמרו אלך גם אתה הלי' כמונו אלינו נמשלת: ישיהו יד י
- 12 ממי נעמת הנה ויהי וישכבה את צרלי: יחזקאל לב ט
- 13 וישתא הפשל הנה על מלך גדל ויאמר אך שבת נגש שבתה מדהבה: ישיהו יד י

מוסף תוספות

- א. ומשני. מוס' הלא"ה.
- ב. מוס' הלא"ה סימל: לפי שחושבים שהם שלהם. (ועי' רס"ג).

לפירוש זה דאם הלל לא איירי אלא במקפידין אס כן אמאי קאמר לעיל לינא מתניתין דלא כהלל והא הלל במקפידין איירי ומתניתין דלעיל אחי שפיר כוותיה דהא רישא דבאין מקפידין איירי דקמתי שואל דאילו למקפידין אסרינן שאלה לפי מה שפירש' להכי נראה לפרש עוברין משום מדה ומשום משקל כלומר קרובין לנא לירי כך שיעברו משום מדה שע"י שמקפידין זה ע"י ורגילין ליקח במדה זה מזה גם צו"ט יעשו כך וגם כל בני אדם היו אסורין בכלי של מדה כדאמר צביה (דף טו: ושם) אבל למקפידין נותן הוא ענה שלא ישתתפו שקרובים הן לנא לירי אסור מדה וכן לירי אסור משקל מתוך שרגילים לשקול על ידי הקפדתו גם צו"ט לא ריגשו עד שישקלו ולירי מנין כשישאל אחד מהן ס' אגוים יאמר לו מן לי מ' להשלים ק' כמו שרגילין לעשות ומשום לווין ופורעין צו"ט כדאמר לעיל דלשון הלאה אסור והס מתוך שמקפידים יזכירו לשון הלאה לפי שאמר השואל אס אזכיר לו לשון שאלה משמע דהכא צביה לכך אומר לשון הלאה וכדברי הלל אף משום רבית דכשלוין זה מזה כבר דאין לירי רבית לפי שפעמים שזה משלם יומר שאת"ס שמקפיד הוא צו"ט הוא שלא ישלם כמו שהלוינו בשביל שהנהו וכיון שאינו מוחל הוי רבית אבל שאר בני אדם מחלי ולא הוי רבית והשאלה מתני' איירי במקפידין דסתם שכנים שאינם חזרים מקפידין ומי"מ דרך שאלה מותר ומה שדברו כאן על מקפידין לא אמרינן אלא גבי מצוה שרגילים לישאל זה מזה תדיר ואחי לירי אסור אבל שכנים שאינן תדירין כל כך לשאלו זה מזה מותרים ואין לגזור בהם שמה יצאו לירי אסור ולהכי לא משני כי אמר מתני' דלא כהלל דמתניתין איירי כשאין מקפידין משום דסתמא דמתני' איירי במקפידין כדפרישית. מ"ר: **מאי טעמא** משום קוביא. היינו כרצי יהודה בשם רבי טרפון דלמר אין אחד מהן נזיר שלא נתנה נזירות אלא להפלה וסבירא ליה דלא מחית אינש לספיקא ולית הלכתא הוי אלא כלידך דר' יהודה כדפסקין בסנהדרין כפרק זה זורר (דף כה. ושם). מ"ר:

וכדברי (צ"ס) הלל. דחייש שמא יוקירו חטיי בהלואה ככרות אף משום רבית: בניו ובני ציונו נמי. ליחוש לרבית וכל הני: להלוות. משלו: בניו ובני ציונו. הסמוכים על שלחנו דכיון דהכל משלו אין כאן רבית: להטעימן טעם רבית. שידעו כמה קשה אלמא כיון דמשלו הוא אין כאן אסור רבית. והלכך גבי מדה ומשקל ומנין נמי לאו קפידא הוא אלא להשומם בלא קנאה: **אי הכי מנה גדולה כנגד מנה קטנה נמי**. דמוקמינן טעמא לקמן משום קוביא ואפי' בחול אסור וכיון דהכל משלו אמאי אסור להטעימן טעמא קוביא בעלמא הוא: **מאי טעמא**. מותר ולא חייש לקוביא: **כדרכי יהודה אמר רב**. דלהטעימן בעלמא הוא: **עם אחר לא כדרכי יהודה אמר שמואל**. דכיון דמקפידין עוברין משום מדה ומשקל ומנין: **משום קוביא**. דגול הוא דאסמכתא לא קניא. והא אסמכתא דסמין דהי הגורל אס יפול גורל אמנה הגדולה אזכה בה ולהפיך תלה עממו אף לגורל הקטנה על הספק ואילו יודע מתחלה של לא היה מתחלה: **של חול**. של קדשים של אסמול: **כמריבי כהן**. ככהניס אלו שהם צעלי מריצה: **אפי' דחול נמי**. לישתרי לכו להפיס צו"ט כי היכי דלא לינו: **זה צכה**. אני אפתנו צכה: **שצעת קלון**. כנצודנלר משתעי שהיה מטיל משכב זכור על המלכים וכשהגיע יומו של דקיקה נמשכה ערלתו ג' מאות אמה והיינו שצעת קלון: **חזא דגוליה קרא כנצודנלר כתיב**. שפיר מליט לאוקמי כוליה כנצודנלר ור"ק שמה גם אתה כמותם שהיית מקלה אותן והעל והתערל והמגנה: **שצעת שצעת לו כו'**. לקמן היא. מדקאמר לאותו דליק ש"מ אנוס היה: **ענוש לדיוק לא טוב**. דליק המעניש לא טוב וכיון דאינו טוב הרי הוא רע: **וכסינו לא יגודך רע**. אלמא אינו נכנס במחילתו: **חולש על גוים**. כנצודנלר כתיב: **ושעירים ירקדו שם**. ולא אנשים וכשביל הצביות מסתלקין המזיקין ונמלא מנטל גזירת המלך: **המסיפה**. מלכים שהיו מסובין ויושבין לפניו: **גם אמה חולים כמונו אלינו וגו'**. ציורדי גיהנם כתיב דכתיב לעיל מנייה שאלו מתמת רגוה לך לקראת צואך וגו' (ב): **חולים כמונו אלינו נמשלת**. לשון ממשלה: **נעמת**. סבור אמה להיות נעוטה מן האחרים: **מדוד**

א) נ"ל הלל, ב) צ"מ עה. ויש מסוק הש"ס ולאו מילתא היא כי יוסף נכון על קוסא ו ציאר התי"ו צו"ח סימן ש"צ ס"ק א, ד) נ"ל ברה ומשום שאינו לא היה הנון לפניך לא הוסיף. כ"כ רש"י בעיונין פ. ד"ה צביה, ד) נ"ל ברה, ס) כסהדרין פט. ק, ו) נ"ל ונ"ל י: סוטה ז. מ. כסהדרין ק. ט) ס"י למת, ח) ש"ך לעיל קמח: כנשנה,

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ג"ה אמה וכו' וגו' הילת כמונו או אלנו כ"ל והדיף:

גלוין הש"ס

גב' כל שהבירו נענש על יד. ע"י צ"ב דף כב ע"א מוס' ד"ה אלא נעשמה:

מוסף רש"י

כדי להטעימן טעם ריבית. שידעו כמה מנטער ומלך הנוטנו וינינו מנה ענוש גדול (ב"מ טו. עה.) זה רוחו של בנות. שלפי שזא הרג נבות היה רוחו מחוץ לפתחו ולהפילו (סנהדרין קב.) לא יגודך רע. לא יגור אלך (תנינה ב"ב) לא יגור עמך רע (סוטה טב.)

רב נסים גאון

פרק עשרים ושלשה שואל אדם וכדברי בית הלל אף משום ריבית. הוא שהוקדם זכור בראש הפרק (דף קסח) וכן היה הלל אומר לא מלהו אשה ככו להברחה עד שתעשור דמיס שמה ויקרו חטים או יודלו ונמצאו באות לירי רבית. ועיקר זה במשנה בפרק איהו נשך (דף קעו.)

רבינו הגנאל

וכדברי ב"ה שומריים לא הלוח אשה מחברתה ככרות כו'. ומטילין חלשים כו', פירוש מטילין גורלות. אבל לא על המנות אוקמה על המנות של חול ביר"ט. נבוכדנצר אנס צדיקה בעבירה, וכיון שנענש נבוכדנצר ע"י צדיקה נענש גם הוא, שנאמר שבעת קלון מכבוד זה נבוכדנצר, שחה גם אתה והערל זה צדיקה. ואמרינן האי קרא כוליה בניי כתיב, ועוד צדיקה צדיקא מאי הוה ליה למיעבד. אמר רב יהודה אמר רב בשעה שעשה אותו רשע לאותו צדיק כן נמשכה ערלתו וכו'.